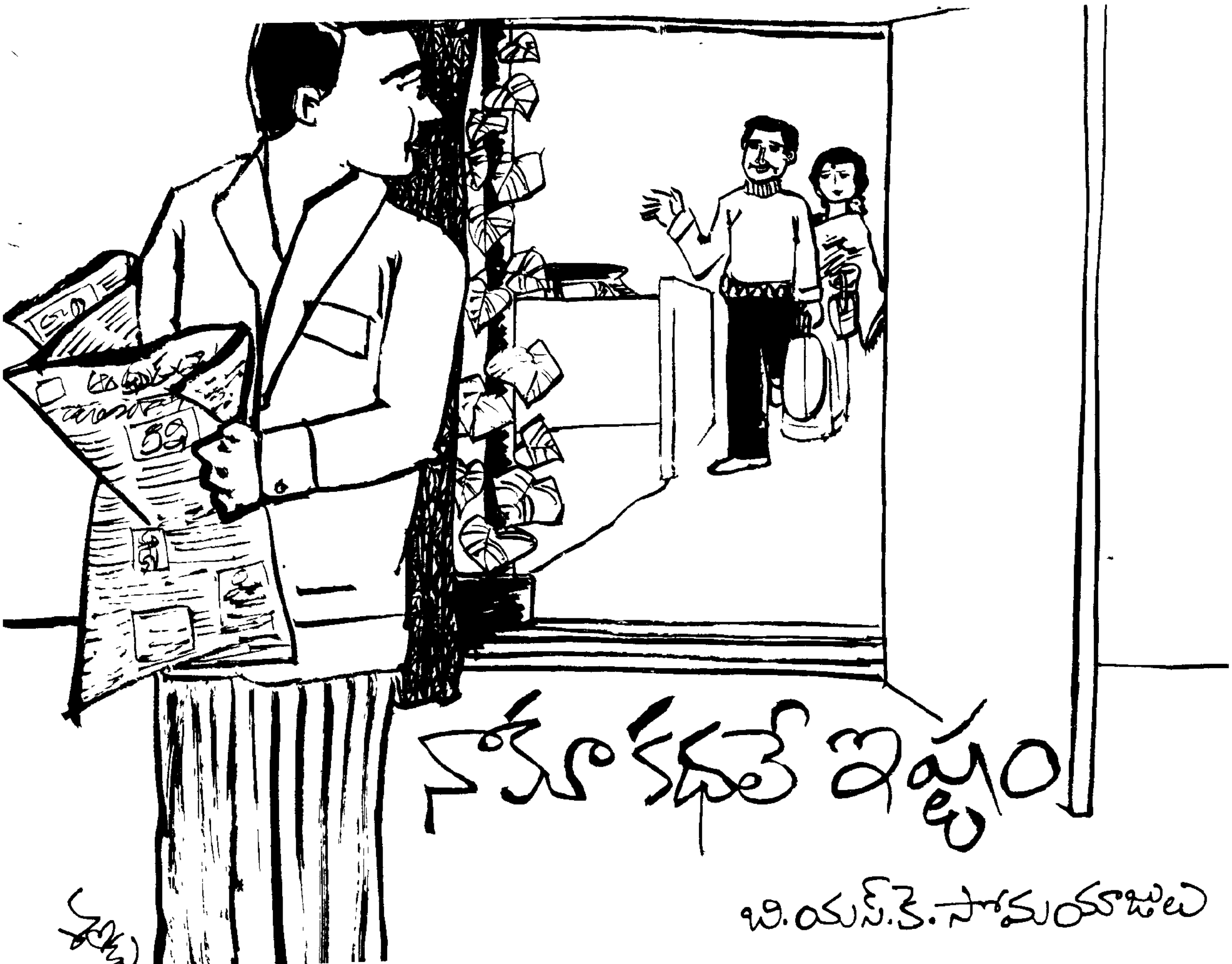

నాకూ కథలే ఇష్టం

బి.యస్.కె. సోమయాజులు

ఆఫీసునించి వచ్చిన మూర్తి తన వాటాలోకి వెళ్ల బోతున్నవాడల్లా, పక్క వాటావాళ్ల తలుపు తీసేవుండటం చూసి అటు వెళ్లాడు. అతను రావడం అంత దూరంనించే గమనించిన సుజాత అతని పేర్న వచ్చిన టెలిగ్రాం టేబిలు సొరుగు లోంచి తీసివుంచింది.

రోజూలాగే గది గుమ్మం దగ్గర తచ్చాడు తున్నట్టు డోర్ కర్టెన్ కిందనించి కన్పిస్తున్న అతని జోళ్లు చెబుతున్నాయి. ఏమిటో, ఈ మనిషి ఆఫీసు నించి వచ్చి గది తలుపు తీసుకుని పెరట్లోకి వెళ్లి మొహమూ కాళ్లూ కడుక్కుని కాస్త రిఫ్రెష్ అయి రాకూడదూ, వచ్చిన ఉత్తరాలు ఆ కాసేపట్లోనే మాయమైపోతాయా అనుకుంటుంది, సుజాత.

ఓసారి వచ్చిన ఉత్తరాలు అందిస్తూ అదే అడిగేసింది కూడాను.

'అమ్మమ్మ, ముందు వుత్తరం చూస్తేగాని అసలు రిఫ్రెష్ అవబుద్ధవదండి—' అన్నాడు అందుకుంటూ.

ఏమిటో, ఆ విరహం —

'ఈ మగాళ్లు బలే తమాషాగా వుంటారు. పెళ్లాం దగ్గర లేనంతసేపే ఈ విరహం. దగ్గ రుంటే విలువ ఇవ్వనేయివ్వరు!' అనుకుంటూ,

'ఇదిగో మీ కివాళ టెలిగ్రాం వచ్చిందండీ—' అంటూ అందించింది.

'టెలిగ్రాం' అన్న శబ్దం సహజంగా కలిగించే "భరాకి విరుగుడు కూడా వెంటనే వేసింది. 'అబ్బే, మరేం లేదు; రేపు ఉదయం గోదారి బండిలో మీ శ్రీమతిగారు వస్తున్నారు—' అని సందేశం వివరించింది.

'అమ్మయ్య, అదా...' మనిషి అంతలోనే మామూలయి, టెలిగ్రాం కాగితం మడత విప్పతూ తన గదికేసి వెళ్లాడు, మూర్తి.

* * *

ఉదయం ఐదు గంటలకే అలారం చప్పడుకి లేచి హుషారుగా చన్నీళ్ల స్నానం ముగించి, మిల్క్ బూత్‌కి వెళ్లి పాలు తెచ్చి, కాఫీ కాచి, పెద్ద ఫ్లాస్కులో పోసి మిగిలింది తను తాగి, ట్రిమ్‌గా తయారై అరగంటలో స్టేషన్‌కు చేరుకున్నాడు, మూర్తి.

నెల పదిహేను రోజుల తరవాత మొదటిసారిగా భార్య శ్యామల ముఖం చూస్తుంటే మూర్తికి ఉద్వేగం దాగటంలేదు. రైలు పెట్టెలోంచి దిగు తున్న ఆమెను అమాంతం వెళ్లి గుండెలకు హత్తు కోవాలనే కోరికను అతి కష్టంమీద ఆపుకొని దగ్గరకి వెళ్లి చెయ్యి అందించాడు సాయం చేస్తున్నట్టు.

అయితే శ్యామల ముఖంలో అతను ఆశించిన ప్రసన్నతగాని మరేవిధమైన భావంగాని కనిపించలేదు.

'ప్రయాణం సుఖంగా లేదేమో—' అని సర్ది చెప్పుకుని సూట్కేసు అందుకున్నాడు.

ఇద్దరూ ప్లాట్‌ఫాం బయటికి వచ్చి నిలబడ్డారు.

"ఏమీ, అలా వున్నావ్?"

"... ... ..."

"బెర్త్ దొరికిందా"

"వూఁ"

ఆమె వుదాసీనత అంత ప్రస్ఫుటంగా కనిపి స్తూంటే తను మరి ముందుకు సాగలేకపోయాడు.

దగ్గరగా వచ్చి ఆగిన ఆటోలో కూర్చుని ఇంటికి వచ్చారు.

ఆమె పెరట్లోకి వెళ్లివచ్చింది. అతను ఫ్లాస్కులోని కాఫీ గ్లాసులోకి వొంచి యిస్తూ పక్కనే కూర్చున్నాడు.

గ్లాసు అందుకుని వేడిగా అతనివేపు ఓసారి చూసి, లేచి టేబిలు దగ్గర కుర్చీలో కూచుంది. తీరుబడిగా కాఫీ తాగింది.

"శ్యామూ!" నెలన్నర విరహాన్నీ ఆ రెండక్షరా ల్లోనూ యిమిడ్చి పలికాడు. లేచి దగ్గరకి రాబోయాడు.

"అక్కడ, అక్కడ... కూచోండి" టేబిలుమీద ఖాళీ గ్లాసు వుంచుతూ అన్నది. మొహంలోకి వ్యవహారపు కళని తెచ్చుకుంటూ —

అతను ఆమె ముఖం అక్కడ చూసి నిల్చున్న వాడు అలానే కూర్చుండిపోయాడు.

"ఇది చెప్పండి — మీ మనసులోని అరల్లో ఎంతమంది ఆడవాళ్లున్నారు?"

ఉరుమూ మెరుపూ లేకుండా వొక్కసారి వర్షం వచ్చినట్టు ఫీలయ్యాడు ఆమె ప్రశ్నకి. 'తా'రెత్తిపోయినట్టు మొహం పెట్టాడు. 'బేర్' మని ఏడవడమే తరవాయి.

"నా తరఫు బంధువులకి — అందులోనూ, పెళ్లిలో యాదాలాపంగా కలిసే ఎవరికో — నన్నడక్కుండా వుత్తరాలు రాస్తారా — ఏమంత అవసరం వొచ్చింది ?"

ఆమె స్వరంలో కనిపించిన పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ని చూసి అతను ముద్దాయిలాగే ఫీలయ్యాడు.

"నేనిప్పుడు ఎవరికి రాశానని—" మూర్తి స్వరం నూతిలోంచి వస్తున్నట్టే వుంది.

"ఎవరికో గుర్తు తెచ్చుకొండి — 'మీ స్నేహం, బంధుప్రేమ నన్ను అదేదో అంబుధిలో ముంచింది — మీరు ఫామిలీతో తప్పకుండా మా వూరు రండి — చి. సౌ. సరోజ చెప్పింది మీరు బెంగుళూరు వచ్చే నెలలో వెళ్లాలని. ఆ ప్రయాణం నిశ్చయమైతే మా వూళ్లో వోసారి దిగండి—' అంటూ యిదిగో, మీ ఉత్తరం" అంటూ అతని వొళ్లోకి గిరాటేసింది.

వొళ్లోంచి కిందపడిన కవర్ని వొంగి తీసుకుంటూ "ఇదా — రామేశంకి రాశాను — దీన్లో ఏమి వుందని యింత అడావుడి ?" అన్నాడు.

"మామూలుగా చూసేవాళ్లకి మీ మొహంలాగే చాలా అమాయకంగా కనబడుతుంది — కాని ఆ రామేశం ఎలాంటివాడో మీకేం తెల్సు. వాళ్ళ అనుమానమ్మనిషి. ఎన్నెన్ని మాటలన్నాడో — నలుగుర్లోనూ చచ్చినంత పనైంది నాకు. అసలు మీరు ఆ అమ్మాయి పేరు రాసివుండకపోతే యింత గొడవ వుండకపోను —

"అసలెలా మొదలెట్టాడో తెలుసా 'అయిలే శ్యామలా మీ ఆయనకి వూళ్లో ఆడవాళ్ల పేర్లు బాగానే గుర్తుంటాయిలా వుందే—' అన్నాడు, నలుగుర్లోనూ కూచుని. ఏం ముంచుకొస్తోందిరా భగవంతుడా అనుకున్నాను. అలా తీరుబడిగా కామెంట్ మొదలుపెట్టినవాడు స్టెప్ బై స్టెప్ క్లైమాక్సు పెంచుకుంటూపోయి నానా యాగీ చేసి — నా తల ఎత్తనివ్వకుండా చేశాడు. ఇంతకీ మీకేమంత మునిగిపోయిందండీ, ఆ దిక్కుమాలిన వుత్తరం రాసేవరకూ ?"

మూర్తి అప్రతిభుడైపోయాడు. మునిగిపోవడం ఏమిటీ — పెళ్లిలో స్నేహం అయింది. ఎప్పుడైనా మా వూరు మీదుగా వెళ్లే పనుంటే ఓసారి దిగండి అన్నాడు. దీనికింత పంచాయితీ ఏమిటి ? మనసులో ఘర్షణ మొదలై మౌనంగా వుండిపోయాడు.

ఆమె చెప్పుకుపోతోంది :

"ఆ తరవాత వూహలూ అంచనాలూ వొదల్డం మొదలెట్టాడు. నలుగుర్లోకీ పెళ్లాన్ని యీడుస్తున్న జ్ఞానమైనా లేకుండా — పెళ్లి భోజనాల్లో మీరు, ఆమె వొద్దన్నారట — ఓ పొటేలు వడ్డించాడుట — ఓ అప్యాయతలు కావుట — ఔనండీ — నేను చూడనే లేదు, ఆ కొద్ది సేపట్లో అంతలా ఎలా కలిసిపోయారండీ ?"

"మతి లేకపోతేసరి ! వూహలకి అర్థం పర్థం వుండాలి. ఆమె ఎవరు నేనెవరు — ఏదో సామెత చెప్పినట్టుంది—"

"ఏది, ఏది... నావేపు చూసి అనండి, ఆ మాటలు — 'ఆమె ఎవరు — నేనెవరు—' ఏమండోయ్, ఈ విషయాల్లో ఆడవాళ్లకుండే పకడ్బందీతనం మీకు అలవడదండీ — మీకంటే ఆ సరోజే నయం —" అని వొదిలి అతని ముఖంకేసి చూసింది.

అది ఎటో తిరిగివుంది. అటు పక్కకి వెళ్లి చూస్తే "దొరికిపోయాను" అని స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. ఆ భావాన్నితుడిచేసుకొని ఇటు తిరిగిఅన్నాడు:

"ఏదో ఆ కాసేపు పరిచయమూ వాళ్లంటే అభిమానం ఏర్పడిన మాట నిజం — ఇంటికి రాగానే ఆ వుత్తరం రాసి అప్పుడే మరిచిపోయాను. ఆ మాత్రందాని కింత గొడవ చేస్తాడా — హుం; మనుషులింత ప్రిమిటివ్‌గా వుంటారా —"

"అలాగే ఆలోచించకూడదు. ఓ పక్క మీ బలహీనతని వొప్పుకుంటూనే అవతలవాళ్లని ప్రిమిటివ్ అంటున్నారు. మీ బలహీనతను బహిర్గతం చెయ్యకుండా నిగ్రహించుకోలేని ప్రిమిటివిటీలో మీరు వుంటూ — అవతలవాళ్లని అనుకోడం ఏం బాగులేదు. ఏమయినా ఇటువంటి విషయాల్లో కొంచెం జాగ్రత్తగా వుండాలి, మీరు. మనుషుల్ని చదవడం, అర్థం చేసుకోడంతోబాటు పరిస్థితికి అనుగుణంగా కామన్‌సెన్సు అంటారే — దాన్నికూడా కొంచెం కొంచెం వాడుతూవుంటే సగం అనర్థాలు తప్పుతాయి —"

నాకూ కథలే ఇష్టం

ఎనిమిదో క్లాసు ఫెయిలై తనకు పెళ్లాంగా వచ్చిన శ్యామల జ్ఞానం ముందు బుద్ధిగా తల వొంచాడు, ఎమ్మే సైకాలజీతో పాసయిన మూర్తి.

* * *

"వూఁ ఏమిటి సంగతులు — ఇక్కడ కథ ఎలా వుంది — ఏమైనా సంచలనం...' ఆ రాత్రి తమలపాకులు ఏలక్కాయలతోపాటు నములుతూ మూర్తి పక్కనే సర్దుకుంటూ కబుర్లలోకి దిగింది, శ్యామల.

"నీ వుద్దేశం ఏమిటి — సంచలనం పుట్టించడమే నా పని అనుకుంటున్నావా—" వుదాసీనంగానే అన్నాడు, గోడవేపు తిరుగుతూ —

"ఇటు, ఈ పక్క గోడమీదికి వేస్తున్నారు యివాళ సినిమా యిలా తిరగండి సామీ —" అంటూ పక్కల్లో కితకితలు పెట్టడం మొదలెట్టింది.

"చఛ — ఏంటది — నాకేం బాగులేదు, బుద్ధిగా పడుకో" కొంచెం సీరియస్‌గానే అన్నాడు —

"నడేలెండి—ఈ బాగులేకపోవడాలు నాదగ్గరా- ముందిటు తిరగండీ, చెబుతా —!"

ఆమె నోట్లోంచి మత్తుగా వస్తున్న ఏలకుల తాంబూలం వాసన అతన్ని మెల్లిగా దార్లోకి తెస్తోంది. తాంబూలంమీద ఎవరో కవి శ్లోకం జ్ఞప్తికొచ్చి నవ్వుకున్నాడు. అనుకోకుండానే ఆమెవేపు తిరిగిపోయాడు.

"ఏదీ, కొంచెం నవ్వండి, ఆఁ అలా - వెనకటికి మీలాంటిదే ఒకామె మొగుణ్ని కొట్టి మొగసాల కెక్కిందట — అలా వుంది మీ సంగతి — అడ్డదిడ్డంగా వుత్తరాలు అయినవాళ్లకీ కానివాళ్లకీ రాయడం "నాకేం బావులే దంటూ నన్నల్లరి పెట్టడవూనా — అందులోనూ నలభై ఆరోజుల్తరవాత వచ్చిన మొదటి రాత్రి —' అంటూ ఆమె కీలెరిగి వాత పెట్టినట్టు సుతారంగా బుజ్జగిస్తూంటే అప్పటికి ఆమె చేతిలో మరమనిషే అయ్యాడు.

* * *

ఆ మర్నాడు వుదయం మూర్తి మళ్లా మూడ్‌లోకి జారిపోయాడు.

ఎంత ప్రయత్నించీ అతను మరిచిపోలేకుండా వున్నాడు, శ్యామల వర్ణించి చూపిన దృశ్యాన్ని -

---

అన్నాచెల్లెలు బయలుదేరి గమ్యస్థానానికి వెళ్లిపోయారు. సురేఖనూ, సురేఖ అన్ననూ, సరోజినిపలుకరించింది. శేషయ్యకూడాపలుకరించాడు.

"అన్నయ్యా ! నేను వంట చేస్తాను. భోజనంచేసి వెళ్లు. అల్లా వెళ్ళకపోతే నేను చచ్చినంత ఒట్టు" అన్నది సురేఖ.

వంట చేసింది. రాజయ్య భోజనం చేసి వెడుతూవుంటే, "నేను నీ యింట్లోనే వున్నాననుకో అన్నయ్యా ! వస్తూపోతూవుండు. నువ్వు తప్ప యీ ఊళ్ళో రక్తబంధువు లెవరున్నారు ? నేనేమయినా తప్పుచేసివుంటే క్షమించు" అని కాళ్లమీద పడింది. రాజయ్య లేవతీసి "నీదేమీ తప్పులేదమ్మా ! ఏదయినా వుంటే అది మాదే" అని తల వంచుకొని కన్నీళ్లతో వెళ్లిపోయాడు.

ఇంటికి వెళ్లగానే గంగమ్మ అడిగింది.

"చెల్లెలిని క్రొత్త యింటికి సాగనంపి వచ్చారా ?" అని.

రాజయ్య మాట్లాడలేదు.

"ఇంతకీ, మగవాడే ! వెళ్లవద్దంటున్నాడే ! ఎందుకంటున్నాడో విందాం ఆనే లక్ష్యం వుంటేగా ! ఉద్యోగంచేస్తూ నాలుగురాళ్లు సంపాదించగానే స్వతంత్రురాలయిపోయింది ! స్వయం రాజా ! స్వయం మంత్రీ ! అటు మొగుడుతో సంబంధం లేదు — ఇటు అన్నగారితో సంబంధం తెంపేసుకుంది. ఇష్టారాజ్యం! స్వేచ్చ! ఆడింది ఆట! పాడిందిపాట!"

రాజయ్య మాట్లాడలేదు.

"కడుపులో లేనిది కౌగలించుకుంటే వస్తుందా ? అన్నగారిమీద ఆపేక్ష లేదు. ఈయన ఎంత పూసుకుంటే ఏమి లాభం ? మన దీపం అని

మగదిక్కు

(23 వ పేజీ తరువాయి)

ముద్దుపెట్టుకుంటే మూతిమీసాలుతెగగాలియినట!"

రాజయ్య మాట్లాడలేదు.

"అసలు ఆ మనిషి ఏం చేస్తోందో చూసి కనిపెట్టేవారుకూడా లేరు. ఇంటికి ఆలస్యంగా వచ్చావేం, అంటే, ఆరోజున ఏదో చెప్పి సర్దుకుంది.

అసలు అప్పటినుండే మనస్సులో వుండి వుంటుంది, ఎల్లాగయినా ఇక్కడినుండి లేవాలని. ఇంతట్లో తండ్రి చావు వచ్చింది. ఆ సరోజనీ టీచరు ఆ రోజునే వచ్చి, ఈవిడ ఒక పుంజం వేసుకుంటే ఆవిడ నాలుగు పుంజాలు వేసుకొని, ఏడవడం ప్రారంభించింది.

ఈ యిద్దరి స్నేహం ఏ విధమయి

రామేశం తన వుత్తరం మీద అందరి ముందూ రేపిన దుమారం — వూరికే దానిగురించే ఆలోచన—

కాఫీ తీసుకొచ్చిన శ్యామలకు నిన్నటి అతని 'ముద్దాయి ముఖం' జ్ఞాపకానికొచ్చింది, అతన్ని చూసి.

"సారీ సర్!" కాఫీ అందిస్తూ అంది, శ్యామల— "మీరింకా దానిగురించే ఆలోచిస్తున్నారులా వుంది!"

"నేను చేసింది పొరపాటే శ్యామూ! అలా వుత్తరం రాసి వుండకూడ దనిపిస్తుంది — కాని ఆ కొద్దిసేపట్లో వాళ్ళంటే నాకు కలిగిన ఫీలింగు— నువ్వు బలహీనతే అంటావో, మరేమంటావో— వాళ్లతో స్నేహం పెంచుకోవాలనిపించింది."

'వాళ్ళు'—'వాళ్లతో' ఈ మాటల్లో 'సరోజ'ను అన్వయించుకుంటూ వింటోంది, శ్యామల.

"కాని వొక సంగతండీ, గురూగారూ! మనలో కొన్ని కొన్ని ఫీలింగ్సు — పువ్వులంత సుకుమారంగా వుదయించి మన మనస్సు అనే నందనవనంలో అమాయికంగా నవ్వుతూంటాయండీ — వాటిని మనం, నిజంగా పువ్వుల మాదిరే చూసుకోవాలి — అప్పుడే అవి నిత్య పారిజాతాలుగా వుంటాయి. నిజం పువ్వులు ఒక్క రోజులో వాడిపోతాయా, అవి అలా కాదు, ఈ బాహ్య ప్రపంచంలోకి, ఈ మురికిలోకి మనం తీసుకురానంతసేపూ ఒక రేకు కూడా వాడదు, సరికదా, రోజు రోజూ అందంగా వుంటాయి. అది గుర్తుంచుకోండి. ముందు కాఫీ తాగండి — మీరేం చెప్పొద్దు, నేనే చెబుతా అన్నీ..."

అతను యాంత్రికంగా కాఫీ సిప్ చేస్తున్నాడు.

"సరోజ మీ కిదివరకే తెలుసటగా — బెస్టు ఫ్రెండు, బెస్టు ఫ్రెండు అని వూరికే నన్ను వుబ్బేశారుగాని, ఈ సంగతి నాకెప్పుడన్నా చెప్పారా?— అంతేలెండి — ఎంత బెస్టు ఫ్రెండైనా పెళ్ళాం పాత్ర అదనంగా పోషిస్తున్న మనిషికి చెప్పకూడని స్వీట్ సీక్రెట్స్ కొన్ని వుంటాయికాబోలు —

'మీరు వెళ్ళాక సరోజ నాతో వొకటే గొడవ — మీ ఆయనెంత మంచివారే—నువ్వెంత భాగ్యశాలినివే— అంటూ పుస్తకాల్లోని మాటలు వల్లిస్తూంటే హోల్డాన్ చెప్పి 'ఏంటే కథ?' అని నిల్దీసి అడిగా. వెర్రిపీనిగ — ఏడిచినంత పని చేసింది. మెల్లి మెల్లిగా వొకటీ వొకటీ బయటపెట్టింది.

'మీరు భీమ్లీలో పనిచేసిన రోజుల్లో — అదే మన పెళ్లికి చాలా పూర్వం — వాళ్ల పక్కింట్లోనే వుండేవారట — మీ యింటివాళ్ళ మీకూ, సరోజ వాళ్లకూ కామన్ రిలేషన్సుట — ఆ రోజుల సంగతులన్నీ చెప్పిందిలెండి!"

అతని ముఖంలో గతుక్కుమన్న భావాన్ని స్పష్టంగా చదివి — అదేం పట్టనట్టు కొనసాగించింది:

"రోజూ భీమ్లీ బీచి షికార్లు — మూడుమైళ్ళ దూరంలో వున్న చిట్టివలస జంక్షన్ సినిమా హాలుకి 'ప్రేమలేఖలు' సినిమా కెళ్ళడం — తిరిగి మూడు మైళ్ళూ నడుచుకుంటూ ఆఖరు పాటలు పాడుకుంటూ రావడం—

"ఏకాంతములైన సాయంత్రాల్లో — ఎదల్లో ఒకరికోసం వొకరు వేగిపోవడాలూ -

"ఉంటాయిలెండి కథలు — అందులో తప్పూ లేదు, అసహజమూ లేదు. అసలు పాతిక దాటిన 'మగాడు ప్రేమలో పడకపోతే ఆరో జబ్బుకింద తీసుకోమన్నాట్ట ఎవడో—" అని ఆగింది.

అతని ముఖంలోకి ఆముదం ప్రసరించడం స్పష్టంగా కనిపించి తృప్తిగా లోపలి కెళ్ళింది.

అంతవరకూ కళ్ళు మూసుకొని ఆనాటి సీన్లు ముందు కదుల్తూవుంటే ఓ రకమైన ఆనందమే కలిగింది, మూర్తికి.

కళ్ళువిప్పి చూస్తే ఏముంది? సినిమా అయిపోయింది —

ఆమె లోపలికి వెళ్లిపోయింది.

మొత్తమ్మీద అఖండురాలే — శ్యామల!

* * *

రెండు నెలల తరవాత చెప్పాపెట్టకుండా ఇంటిముందు ఓ టాక్సీ ఆగింది.

ఎవరా అని చూశాడు, మూర్తి.

సరోజ, రామేశం. పెట్టె, బెడ్డింగులతో దిగారు.

మూర్తి నిర్ఘాంతపోయాడు.

"హల్లో, అన్నగారు! కులాసా? సారీ, ఉత్తరం రాయడానికి టైము లేకపోయింది. మేం బెంగుళూరు వెళ్ళాక రాదామనుకున్నాను. అక్కడ పని తొందర్లో అవలేదు. ఇదిగో అదిగో అనుకుంటూండగానే ట్రయిన్ ఎక్కడం — యిలా మీ యింట్లో దిగడం జరిగిపోయాయి!" అంటూ పలకరించాడు, రామేశం.

తన ఉత్తరంమీద అంత దుమారం లేవదీసిన మనిషేనా, ఇతను!

మూర్తి ఆశ్చర్యంలోంచి ఇంకా తేరుకోలేదు - రామేశం పలకరింపుకి జవాబు చెప్పడం మర్చిపోయాడు.

ఇంతలో సరోజ ముసిముసిగా నవ్వుకుంటూ పక్కనుంచి తప్పుకుంటూ లోపలికి వెళ్ళింది.

వచ్చిన అతిధులకు ప్రారంభ మర్యాదలూ అవీ శ్యామలే చూసింది. ఓ గడియసేపు పోయాక మూర్తి గదిలోకి వచ్చింది; కూరల సంచీ, నూనె డబ్బా పట్టుకుని.

'గురూగారూ! చిన్న అమెండ్‌మెంటు!' అన్నది.

'చెప్పు' అన్నట్టు చూశాడు.

'మీ ఉత్తరంమీద రామేశం లేవదీసిన గొడవ అదంతా మన కల్పన—' అని అతని ముఖంలోకి చూసింది.

రెణ్నెల్లనుంచీ మేటవేసుక్కూచున్న చీకటి రేఖలు ఒకొక్కటీ విచ్చిపోతున్నాయి, అతని ముఖంలోంచి. అది కనిపెట్టి ఉత్సాహంగా చెప్పకుపోతోంది:

'సరోజ, మీరు విడివిడిగా కన్నకలలు — అవి చెప్పాక, మీ ఉత్తరానికి దాని మొగుడనేవాడు ఎలా రెస్పాండ్ అవడానికి అవకాశం వుందో ఊహించి అదంతా చెప్పాను. అది సరేగానీ, అర్జంటుగా ఏవో యిన్ని కూరలూ, నాలుగు కిలోల నూనె తెచ్చి పడెయ్యండి. అలాగే మీ ఆఫీసు శాస్త్రి ఎవరైనా కనిపిస్తే ఇవాళ్టికి సెలవు చెప్పిరండి!' అని అంత అర్జంటుగానూ లోపలికి వెళ్ళబోయింది.

'అట్టే, అట్టే, ఆగాగూ. ఏమిటే, అదంతా నీ కల్పనా—ఎంత అఘాయిత్యం మనిషివే, నువ్వూ—' అంటూ ఆమె వీపుమీద చరచడానికి చెయ్యి విసురుతూవుంటే —

'నాకూ కథలంటే ఇష్టమేనండీ!' అంటూ లోపలికి తుర్రుమంది శ్యామల. ●

స్నేహమో! ఎల్లాగయితేనేం ఆ సరోజనమ్మ ఈ సురేఖమ్మను యిక్కడనుండి లేవదీసి తన ప్రక్కకు చేర్చుకుంది. అందాకా నిద్రపోలేదు. ఇప్పుడు అజ్ఞ పెట్టేవారెవరున్నారు? ఇద్దరికీ సరిపోయింది. ఈవిడ మగడు వదలిపెట్టిన కొమ్మ! ఆవిడ పెళ్లీపెటాకులూ లేని బొమ్మ!"

రాజయ్య మాట్లాడలేదు.

"వయసు, ఉద్యోగం, నలుగురితో కలిసి మెలసి తిరగడం, అన్నిటినీ మించి డబ్బు; ఇంకేం కావాలి? మనిషి చలచలాక్‌గా వుండడానికి!"

రాజయ్య మాట్లాడలేదు.

"రాతుకొద్దీ గుణం! మీరు మెత్తగా వుండడంచేత ఆడది అల్లా ఆడగిలిగింది! రేపు ఏదయినా అప్రతిష్ఠ వస్తే, అది మనకుగాని, దానికేం?"

రాజయ్య మాట్లాడలేదు.

"ఇంతకీ చేతకానితనం మీది! పెట్టె తీసుకు బయలుదేరినప్పుడు 'పో! ఇంట్లోకి పో! పోతావా లేదా?' అని గద్దించివుంటే చచ్చినట్లు వెనక్కి తిరిగేది. అది తిరుగుతుందా, దాని తలలో జేజెమ్మ తిరుగుతుందా! మనకూ నెలకు వంద రూపాయలు పోకుండా వుండేవి. నా కర్మ కాకపోతే, నా మొగుడు ఇంత దద్దమ్మ కావడం ఏమిటి?"

"ఎవగే గాడిదా? దద్దమ్మ ఎవరే?" అని రాజయ్య గంగమ్మ రెండు చెంపలూ ఛెళ్లుమనిపించాడు.

"అమ్మో! చచ్చానర్రో! నా మొగుడికి పిచ్చెక్కిందర్రో!" అని విరుచుకుపడిపోయింది గంగమ్మ.

పిల్లలు చుట్టూ చేరి ఏడవడం ప్రారంభించారు. పడిపోయిన పెళ్ళాన్ని రాజయ్య ఇట్టే లేపాడు. జుట్టు చేత్తో పుచ్చుకున్నాడు వేరొకచేత్తో వీపు మీద చరిచాడు. బిగ్గఅగా ఏడవాలని ప్రయత్నించింది.

"నోరు లేచిందా, నొక్కేస్తా" అన్నాడు.

గంగమ్మకు కోపం వచ్చింది నూతిలో పడి చద్దామనుకుంది. కాని వాళ్లింటి నూతిలో పడితే మనుష్యులు చావరు. చావకపోగా దెబ్బలు తగులుతై. కృష్ణలో వెళ్లి పడాలనుకుంది. కాని నడిచే శక్తీ ఓపికా కన్పించలేదు. తీరా వెళ్ళేలోగా పసికట్టి, మళ్లీ కొడితే ఒళ్లు నొప్పులుపెడుతుంది. చావుకు తెగించినవారుకూడా దెబ్బలుతినడానికి తెగించలేరు. అందుచేత కుమిలి కుమిలి అంచెలంచెలుగా ఏడ్చింది గంగమ్మ. [ఇంకా వుంది]